

Sygn. akt II CZ 109/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa R. K. przeciwko Portowi Lotniczemu [...]o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 marca 2016 r.,
zażalenia strony pozwanej
na wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 17 września 2015 r.,

**oddala zażalenie; pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie.**

UZASADNIENIE

Powód R. K. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Portu Lotniczego kwoty 27.000 zł z odsetkami ustawowymi od 8 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania pozwu podał, że przysługuje mu prawo użytkowania wieczystego gruntu położonego w P. przy ul. S.[...] oraz prawo własności budynku mieszkalnego położonego na tym gruncie. Wskazał, że przedmiotowa nieruchomość objęta została obszarem ograniczonego użytkowania (OOU) utworzonym dla Portu Lotniczego [...] uchwałą nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa [...] z 30 stycznia 2012 r. Zdaniem powoda, wprowadzenie OOU spowodowało ograniczenie korzystania z nieruchomości, polegające na konieczności znoszenia przez niego podwyższonych norm akustycznych oraz obniżenie atrakcyjności nieruchomości, co bezpośrednio przełożyło się na jej wartość rynkową.

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Rejonowy stwierdził, iż nie doszło do ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powoda na skutek wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa. W ocenie Sądu nie można uznać, że sam fakt zlokalizowania nieruchomości powoda na terenie objętym regulacją uchwały oznacza uprawnienie do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przeciwko pozwanemu. Skoro nieruchomość powoda jest nieruchomością mieszkalną i znajduje się w strefie zewnętrznej, to postanowienia uchwały o wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania nie dotyczą przedmiotowej nieruchomości.

Na skutek apelacji powoda R. K. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy wskazał, że szkodą w rozumieniu art. 129 p.o.ś. jest także zmniejszenie wartości nieruchomości, o ile to zmniejszenie jest rzeczywiście wynikiem wprowadzenia OOU. Obniżenie wartości nieruchomości stanowi wymierną stratę w rozumieniu art. art. 361 § 2 k.c. Według art. 129 ust. 2 p.o.ś. właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę „w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości”, a ograniczeniem takim jest również ustanowienie OOU i objęcie nim nieruchomości powoda. Ustanowienie

OOU powoduje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści rozporządzenia o utworzeniu obszaru (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie uchwały dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w zw. z art. 144 k.c.), i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania.

W ocenie Sądu Okręgowego, przy szerokim rozumieniu szkody podlegającej naprawieniu na tej podstawie, konieczne jest zbadanie, czy nieruchomość powoda rzeczywiście straciła na wartości. Sąd Okręgowy wskazał także, że konieczne jest ustalenie, czy obniżenie wartości, o ile zostanie potwierdzone, spowodowane jest uchwałą sejmiku i wprowadzeniem OOU czy też nastąpiło z innych przyczyn, niezależnych od wprowadzenia OOU. Okoliczności te były sporne między stronami i powinny zostać wyjaśnione w toku postępowania dowodowego, którego Sąd Rejonowy nie przeprowadził.

Pozwany Port Lotniczy złożył zażalenie na wyrok Sądu Okręgowego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., zaskarżając go w całości. Skarżący zarzucił naruszenie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo o ochronie środowiska w zw. z § 3, § 4 i § 8 uchwały nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa [...] z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska [...], art. 386 § 4 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 278 k.p.c. Na tej podstawie skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Ocenie w postępowaniu zażaleniowym może być poddana jedynie prawidłowość zakwalifikowania przez sąd odwoławczy określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej przez

ten sąd podstawie orzeczenia kasatoryjnego. Prawidłowość oceny merytorycznej sądu drugiej instancji pozostaje poza zakresem kontroli zażaleniowej. Dokonywana ocena powinna mieć charakter formalny, skupiający się na ustanowionych w art. 386 § 4 k.p.c. przesłankach uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji, bez wkraczania w merytoryczne kompetencje sądu (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r., V CZ 29/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2015 r., I CZ 92/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, nie publ.).

W okolicznościach niniejszej Sądy I i II instancji dokonały odmiennej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego. Sąd Rejonowy przyjął, że sam fakt zlokalizowania nieruchomości powoda na terenie objętym regulacją uchwały Sejmiku Województwa nie oznacza, że nieruchomość jest faktycznie objęta sferą OOU (tj. „ograniczony obszar użytkowania”) i że powodowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze przeciwko pozwanemu na podstawie art. 129 p.o.ś. Konsekwencją takiej oceny prawnej było zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego w celu ustalenia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a wyrażało się to m.in. w oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wysokości szkody poniesionej przez powoda.

Sąd II instancji zakwestionował prawidłowość oceny prawnej dokonanej przez Sąd I instancji. Wskazał, że nieruchomość powoda jest zlokalizowana w strefie OOU. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 p.o.ś. jest także zmniejszenie wartości nieruchomości wynikające z wprowadzenia OOU i związanych z tym ograniczeń i niedogodności. W tym stanie rzeczy okoliczność, czy nieruchomość powoda rzeczywiście straciła na wartości stanowi fakt istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, który powinien zostać ustalony w toku postępowania dowodowego. Zważywszy, że do stanowczego ustalenia faktu spadku wartości nieruchomości konieczne są wiadomości specjalne, trafna jest ocena Sądu Okręgowego, że Sąd I instancji nie przeprowadził żadnych ustaleń w tym zakresie i w konsekwencji zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc